

Strategi i Bollebygds kommun för att kulturen ska bli en del av lärandet.

Bollebygds kommun har 8200 invånare av dessa är 24% under 20 år. I Bollebygds kommun finns det 5 grundskolor, varav 4 har kommunal huvudman. 3 av dessa är F-6 skolor (Bollebygds skolan F-6, Örelundskolan och Töllsjöskolan) och en är en F-9 skola (Bollebygds skolan 7-9).

Mycket av den kulturverksamhet som erbjuds i kommunen kretsar kring biblioteket, Krafthuset (allaktivitetshus med bla ungdomsgård) samt ideella föreningar. Bollebygds har nära till det kulturutbud som erbjuds i Borås samt Göteborg men det nära avståndet till trots kan det göra att vissa individer utesluts från kulturupplevelser. Sedan 2011 har Bollebygds kommun ingått ett samarbete med Härryda kommun för att erbjuda eleverna i Bollebygd delar av det utbud som Härryda kommuns kulturskola erbjuder.

Denna strategi utgår från Barnkonventionen, Lgr 11 samt det arbetet som idag pågår i Bollebygds kommun.

Planen vilar på utgångspunkt och förutsättningar i Bollebygd samt stöd av Barnkonventionen. Barn och ungdomar har fastställda rättigheter genom FN:s Barnkonvention som Sverige och kommunerna har antagit och åtagit sig att leva upp till. Så i denna handlingsplan vill vi börja med en liten påminnelse:

”Barnet skall ha rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar frihet att oberoende av territoriella gränser söka, motta och sprida information och tankar av alla slag, i tal, i skrift eller tryck, i konstnärlig form eller genom annat uttrycksmedel som barnet väljer”.

Artikel 13

”Konventionstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till ålder samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet”.

Artikel 31

Barnkonventionen vänder sig till alla barn och unga i åldern 0-18 år.

Utifrån ett regionalt perspektiv kan man säga att den kommunen som satsar på barn och unga skapar en hållbar utveckling på lång sikt. Ur hållbar tillväxt i Västra Götaland går att läsa:

”Med hållbarhet i centrum för utvecklingsarbetet ökar betydelsen av att se till kommande generationer och deras förutsättningar. Utgångspunkten är barnen. En region som är bra för barnen är en attraktiv och konkurrenskraftig region i framtiden. Beslut som tas med barnens bästa för ögonen blir bra och hållbara beslut. Barn som ges likvärdiga och starka förutsättningar att växa är grunden för samhällets fortsatta utveckling”

Redan pågående insatser

I Bollebygds kommun finns en Barnkulturgrupp som består av representanter från förskola och skola (pedagoger och ledning) samt andra aktörer inom barnkultur i kommun. Sammanställande för denna grupp är kommunens barnkultursamordnare tillika bibliotekarie på Folkbiblioteket, med särskilt ansvar mot förskolan. Denna grupp arbetar med att revidera kommunens barnkulturplan, som är ett uppdrag från Kommunstyrelsen. Syftet med planen är att få tillstånd ett gemensamt barnkulturarbete i kommunen där flera aktörer möts.

I Barnkulturplanen står att alla barn och elever ska erbjudas professionell scenkonst ungefär vartannat år. Detta organiseras så att det erbjuds i en lokal i kommunen och finansieras delvis genom bidrag från Västra Götalandregionen.

Det pågår idag en rad olika aktiviteter på skolorna i Bollebygds kommun, dessa varierar mellan de olika skolorna, vilket gör att alla elever inte erbjuds samma möjligheter. Av dessa aktiviteter 2012 kan nämnas:

- på Bollebygds skolan åk 7-9 sätter eleverna (inom ramen för elevens val) upp en musikal.
- Bollebygds skolan åk F-6 har hattparad varje vår. Eleverna har då själva skapat de hattar de bär. Temat, de senaste två åren har varit hållbar utveckling.
- Karneval, genomförs som en del i att skapa samhörighet i de nya klasserna i år 7.
- Några Förskoleklasser har satt upp teater.
- År 9 ställer ut sina alster (bilder och skulpturer) samt konststupsatser för allmänheten på Bollebygds bibliotek.
- Författarbesök hos alla elever i förskoleklass, år 5 och år 8 i kommunen.
- År 3 och 4 på Töllsjöskolan och Örelundskolan har varit på teaterbesök.

Under vårterminen 2011 påbörjades ett samarbete med Härryda kommuns kulturskola. Deras verksamhet ska erbjudas till elever på alla kommunens skolor. I det första skedet har eleverna i år 2 och 3 haft 10 dramalektioner och år 4 och 5 har haft 10 danslektioner. Dessutom har eleverna i år 7-9 haft möjlighet till enskild instrumentundervisning på fritiden. Detta samarbete är startat som ett led i att erbjuda Bollebygds kommuns barn och ungdomar ett bredare kulturutbud.

Långsiktigt arbete för att stärka kulturens roll i lärandet

Ett av målen i läroplanen för skolan (Lgr11) lyder så här: ”Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud”.

I läroplanen skola och förskola beskrivs skolans värdegrund, uppdrag, övergripande mål och riktlinjer. Exempel från läroplanen: ”Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan män och kvinnor samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla” och ”skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse”. Här kan den professionella kulturen (dans, teater, musik, bildkonst, litteratur mm) öppna för djupare upplevelser som också kan leda till diskussion.

Det egna skapandet ingår som en naturlig del i de estetiska ämnena men har också en pedagogisk funktion i andra ämnen. I kursplanen för svenska anges t ex att ”undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva” och att ”uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer”. I kursplanerna för kemi, biologi och fysik anges att undervisningen ska bidra till ”att eleverna utvecklar förmågan att samtala om, tolka och framställa texter och olika estetiska uttryck med naturvetenskapligt innehåll”. I formuleringarna för de yngre barnen förstärks begreppen ytterligare men formuleringar i Lpfö (Lpfö 98 reviderad 2010) som följer: "Att skapa och kommunicera med hjälp av olika uttrycksformer såsom bild, sång och musik, drama, rytmik, dans och rörelse liksom med hjälp av tal- och skriftspråk utgör både innehåll och metod i förskolans strävan att främja barns utveckling och lärande."

I kommunens skolor pågår det idag, olika arbete där kulturen är en del i lärandet. Det finns ett intresse bland lärare och rektorer att utveckla detta så att fler elever innefattas av utbudet och på det viset erbjuds en mer likvärdig utbildning oavsett skola. Vår tanke med att skapa ett årshjul är att alla elever ska ha fått ett likvärdig utbud när de börjar årskurs 7 på samma skola.

Bollebygds kommun har en fördel av sin småskalighet i genomförandet av utvecklingsinsatser. Det finns en fungerande organisation i dag vad gäller utbyte och utveckling mellan de olika skolorna. För att uppnå ett långsiktigt arbete finns ett nätverk där alla deltagande skolorna har representanter. Denna grupps uppgift är att förankra arbetet ute på skolorna så att kulturen integreras i alla ämnen. Skolans uppgift är enligt Lgr 11 att främja elevernas harmoniska utveckling genom gemensamma erfarenheter och med hjälp av den kulturella världen.

Det finns ett behov av att utveckla arbetet för att involvera kulturen i lärandet. Som en del i detta är ett samarbete med Skapande skola av stort värde. Skolan ska, enligt Lgr 11, involvera skapande arbete och lek i det aktiva lärandet. Vidare ska skolan stimulera elevernas kreativitet och utmana dem att pröva egna idéer.

Arbetet för att stärka samverkansformerna med kulturlivets parter

Det nätverks, som beskrivs under förra rubriken, kommer även vid vissa tillfällen bestå av andra aktörer som arbetar med barn och ungdomars kultur inom kommun. I Bollebygds kommun finns det en kultursamordnare samt en barnbibliotekarie/barnkultursamordnare som idag samordnar ett kulturutbud riktat till barn och unga på deras fritid. Genom dessa aktörer kommer även samarbetet med andra parter i kulturlivet kunna stärkas.

Elevernas medverkan i arbetet

På alla skolor finns det elevråd och genom dessa har eleverna varit med och påverkat innehållet i ansökan till Skapande skola. Föräldrarna kommer att informeras om det som sker inom Skapande skola dels genom de ansvariga lärarna men även genom skolråden.

Planerad utvärdering av insatserna

Alla elever och lärare som har deltagit i aktiviteterna deltar i utvärderingen. Dessa sammanställs sedan. Föräldrarna kommer göras delaktiga i utvärderingen genom skolråden.

De lärare som deltar i nätverket kommer att genomföra en mer djupgående utvärdering och analys över hur kulturen har integrerats i undervisningen. Utvärderingen kommer vara grund för det fortsatta arbetet för att stärka kulturens roll i lärandet.

Årscykel

Årshjulet baseras på Lgr 11, barnkonventionen, enhetsplanerna, planen för barn- och ungdomskultur i Bollebygds kommun, läs- och skrivplanen F-6, Policy- och handlingsplan för skolbiblioteket i Bollebygds kommun.

Pengarna kommer från kommunens budgeterade medel för kultur i förskola/skola (hanteras av barnkultursamordnaren), Västra Götalandsregionens arrangörsstöd (hanteras av barnkultursamordnaren) samt statliga Skapande skola-pengar (hanteras av varje rektor efter fördelning). Årshjulets innehåll påverkas av om dessa tillflöden av pengar ändras.

Årshjulet ses över varje år på Barnkulturgruppens möte i april/maj och aktualiseras i arbetslagen vid varje läsårsstart. Ansvariga för att så sker är rektor och barnkulturgruppens representant på respektive skola.

Nedan följer förslag till kulturaktiviteter som varje barn i Bollebygds kommuns skolor bör få ta del av i den mån det är möjligt. Årshjulet ska ses som ett arbetsredskap som kan underlätta planeringen såväl i arbetslagen som för den enskilde läraren. Det ger inspiration och förslag men det är viktigt att skolan och läraren känner sig fri att ändra och göra på ett annat sätt. Läsfrämjande och läsförståelse ska kopplas till årshjulets aktiviteter för att på olika sätt fördjupa barnens läsande.

Till årshjulet hör en idébank med förslag, telefonnummer och dylikt. Den fylls på efter hand och alla delar med sig av goda idéer och sådant som fungerat väl. Idébanken kommer att finnas i Schoolsoft. Barnkulturgruppens representanter tar emot förslag och idéer.

Åk F-3

Förskoleklassen Besök på huvudbiblioteket under hösten. Barnen får lånekort och en gåvobok att arbeta med i klassen på olika sätt. Ev en gemensam avslutning/utställning på våren.

Ansvarig: Förskoleklassläraren och huvudbibliotekets barnbibliotekarie. Pengar till böcker från Kulturrådet.

Förskoleklassen och 1:an Scenkonst (musik, teater, dans) en gång per läsår.

Ansvarig: Barnkulturgruppen. Pengar från kommunens kulturpengar och arrangörsstödet (VG-regionen).

2:an Besök och undersökning av närmiljö, t ex Hembygdsgården.

Ansvarig: Klassläraren.

3:an Besök på huvudbiblioteket. Ev med boktips/bokprat.
Ansvarig: Klassläraren och huvudbibliotekets barnbibliotekarie.

3:an Författarbesök, t ex workshop med en författare.
Ansvarig: Resp skola samt bibliotekarierna. Samordning? Pengar från Skapande skola.

3:an Resa i tiden, t ex Ekehagens forntidsby.
Ansvarig: Klassläraren/resp skola. Pengar från Skapande skola.

Åk 4-6

4:an Berättarföreställning ”Takebarn” med Britta Andersson, lokal skådespelerska.
Ansvarig: Barnkulturgruppen. Pengar från kommunens kulturpengar.

5:an Författarbesök. Förbereds genom läsning av författarens böcker på olika sätt.
Ansvarig: Barnkulturgruppen, skolbibliotekarien och klassläraren. Pengar från kommunens kulturpengar och arrangörstödet (VG-regionen).

Någon gång under tiden i åk 4-6

Bild och musik, gärna i samverkan med läsning och skrivande – kanske i samband med författarbesök?

Ansvarig: arbetslagen/klassläraren/skolan. Pengar från Skapande skola.

Hembygdsgård/närmiljö/hembygdshistoria/buss med guide i kommunen – t ex med lokala förmågor som Otto Andreasson.

Ansvarig: arbetslagen/klassläraren/skolan.

Scenkonst (musik, teater, dans) gärna i lokal utanför kommunen.

Ansvarig: Barnkulturgruppen. Pengar från kommunens kulturpengar, arrangörstödet (VG-regionen) och ev Skapande skola.

Åk 7-9

7:an Kulturupplevelsedag i Göteborg eller Borås (stadsvandring, museer, bibliotek, teater, biobesök)

Ansvarig: klassläraren/arbetslaget. Pengar från Skapande skola.

8:an Författarbesök. Förbereds genom läsning av författarens böcker på olika sätt.

Ansvarig: Barnkulturgruppen, skolbibliotekarien, svenskläraren. Pengar från kommunens kulturpengar och arrangörstödet (VG-regionen).

8:an Scenkonst (dans, musik, teater) gärna med workshop i anslutning till föreställningen.

Ansvarig: Barnkulturgruppen och arbetslagen. Pengar från Skapande skola.

9:an Scenkonst, t ex balett/operabesök på Göteborgsoperan.

Ansvarig: Arbetslagen. Pengar från Skapande skola.

Fler kulturella inslag som görs på de olika enheterna:

Hattparad, karneval, Nobelpriset mm. Vi kan lista fler aktiviteter efter inventering.

Förslag kring läsning och fördjupning:

Aktiviteter och upplevelser, t ex teaterbesök, används för reflektion och fördjupning och kopplas ihop med läsning när det är möjligt.
Läslustdagar, Världsbokdagen, Läsutmaning, Bokjuryn, Högläsning, Läsmaraton,
Bokbytardagen.